

Zásady správania sa obyvateľstva pri mimoriadnych udalostiach

Každé územie je špecifické prostredie, ktoré v sebe obsahuje zárodok špecifických rizík, kríz z nich plynúcich mimoriadnych udalostí. Na druhej strane každé z rizík a kríz súvisí so svojim územím. Čo je sebaochrana? Sebaochranou sa rozumie pomoc vlastnými silami a prostriedkami, ktorá sa zameriava na ochranu vlastnej osoby a jej najbližšieho okolia a smeruje k zmiereniu alebo zamedzeniu pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti. Čo je mimoriadna udalosť? Mimoriadna udalosť je stav zapríčinený živelnou pohromou, technologickou haváriou alebo katastrofou. Čo je živelná pohroma? Živelná pohroma je udalosť, pri ktorej dôjde k nežiadúcemu uvoľneniu kumulovaných energií alebo hmôt, v dôsledku nepriaznivého pôsobenia prírodných síl pri ktorej môžu pôsobiť nebezpečné škodliviny alebo pôsobia ničivé faktory, majúce negatívny vplyv na život, zdravie a majetok (povodne, záplavy, prietrže mračien, krupobitie, veľkoplošné požiare, víchrice, zosuvy pôdy, snehové kalamity a lavíny, rozsiahle námrazy, zemetrasenia). Živelná pohroma – povodeň. O povodniach a záplavách hovoríme vtedy, keď sa zvýšia hladiny vodných tokov, voda vystúpi zo svojich korýt a zaplaví priľahlé územie. Povodne sú čoraz častejšie sa vyskytujúcou mimoriadnou udalosťou, závažne ohrozujúcou život a zdravie ľudí. Postihnutým prinášajú utrpenie so značnými materiálnymi stratami, priamymi a nepriamymi ekonomickými škodami. Sú spôsobené prudkými dažďami (prietržami mračien), pričom ohrozené sú najmä osídlené oblasti. Medzi najzávažnejšie riziká vyplývajúce pre život a zdravie ľudí z povodní patrí predovšetkým ohrozenie zdravotnej nezávadnosti vodných zdrojov, slúžiacich na hromadné zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou, a taktiež aj individuálnych vodných zdrojov tam, kde je obyvateľstvo odkázané na pitnú vodu len z takýchto zdrojov. Ďalším závažným rizikom je kontaminácia poľných kultúr slúžiacich na hromadné zásobovanie obyvateľstva základnými potravinami. Následkom zaplavenia územia dochádza taktiež k znehodnoteniu domov, mostov, komunikácií, hrozí nebezpečenstvo zhoršenia epizootickej a epidemickej situácie a premnoženie komárov. Môže prísť k ohrozeniu životov, úhynu zvierat, poškodeniu vegetácie a k znehodnoteniu úrody na poliach a v záhradách. Je predpoklad výpadku a prerušenia dodávky elektrickej energie, dôjde k prerušeniu cestnej dopravy na miestnych komunikáciách a tiež železničnej dopravy. Všeobecné zásady činnosti pri ohrození Uvedomte si, že najväčšiu hodnotu má ľudský život a zdravie a až potom záchrana majetku. Pamätajte na sebaochranu, poskytnutie prvej pomoci a vzájomnej pomoci v tiesni. Rešpektujte informácie poskytované prostredníctvom rozhlasu a televízie. Nerozširujte poplašné a neoverené správy. Netelefonujte zbytočne, aby ste počas mimoriadnej situácie nepreťažovali telefónnu sieť. Pomáhajte ostatným, najmä starým, chorým a bezvládnym ľuďom, postarajte sa o deti. Dodržiavajte pokyny pracovníkov civilnej ochrany a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej

správy a samosprávy. Zásady správania sa pred ohrozením povodňami a záplavami Vytypujte si bezpečné miesto, ktoré nebude zaplavené vodou. Hodnotné veci zo suterénov, prízemných priestorov a garáží umiestnite do vyššieho poschodia. Pripravte si vrecia s pieskom na utesnenie nízko položených dverí a okien. Pripravte si trvanlivé potraviny, pitnú vodu na 2-3 dni. Ak ste vlastníkom osobného automobilu, pripravte ho na použitie. Pripravte sa na evakuáciu osôb, zvierat. Upevnite veci, ktoré by mohla odniesť voda. Pripravte si evakuačnú batožinu. Zásady správania sa v období povodní a záplav Opustite ohrozený priestor. Zbytočne netelefonujte, telefonujte len v prípade tiesňového volania. V prípade vyhlásenia evakuácie dodržujte zásady pre opustenie ohrozeného priestoru, rešpektujte pokyny členov evakuačnej komisie. V prípade časovej tiesne sa okamžite presuňte na vytypované miesto, ktoré nebude zaplavené vodou. Nešírte paniku a nerozširujte neoverené správy. Zásady správania sa po povodniach a záplavách Nechajte si skontrolovať stav obydli (statická narušenosť, obývatel'nosť), rozvod energií (plyn, elektrická energia), stav kanalizácie a rozvod vody. Zabezpečte likvidáciu uhynutých zvierat, poškodených potravín, poľnohospodárskych plodín zasiahnutých vodou – riad'te sa pokynmi hygienika. Informujte sa o miestach humanitárnej pomoci. Kontaktujte príslušné poisťovne ohľadom náhrady škôd. „Nezabúdajte, že „Voda je život, ale aj hrozivý živel“.